

NOVA SEA AS AVD INDUSTRI
Postboks 34
8764 LOVUND

Saksbehandler:

Espen Olaf Henriksen

Revisjonsrapport

Systemrevisjon ved Nova Sea AS avd. industri

Kontrollnummer: 2022.014.R.SFNO

Kontaktpersoner ved revisjonen:

Fra virksomheten:

Brynjulf Kristensen

Fra Statsforvalteren i Nordland:

Espen Olaf Henriksen

Andre deltagere fra virksomheten:

Se liste i punkt 9

Andre deltagere fra Statsforvalteren i

Nordland:

Linda Mikkelsen

Resultater fra revisjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra revisjon ved Nova Sea AS avd. industri i uke 34 2022. Rapporten er å anse som endelig.

Statsforvalteren i Nordland registrerte tre avvik og ga tre anmerkninger i revisjonen.

Avvik:

- Virksomhetens merking og sikring av farlig avfall er ikke fullstendig gjennomført.
- Virksomhetens program for måling og beregning av utslipp har noen mangler.
- Virksomhetens rapportering til Statsforvalteren har noen mangler.

Anmerkninger:

- Anlegget har ikke målere som kan gi spesifiserte data om strømforbruk. Slike data er et nødvendig grunnlag for et godt system for energistyring og energieffektivisering.
- Fra et forurensningsmessig synspunkt bør spill/avskjær på gulv i større grad samles opp i stedet for å føres inn i avløpssystemet.
- Rutiner/prosedyrer for håndtering av farlig avfall bør nevne kravet om årlig innlevering.

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 5 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter revisjonen er nærmere beskrevet på side 4.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

15. september 2022	Espen Olaf Henriksen	Tilde Nygård
dato	revisjonsleder	seksjonsleder

Statsforvalteren i Nordland

Kopi av rapporten sendes til:

- Lurøy kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: NOVA SEA AS AVD INDUSTRI	
Organisasjonsnr.: 974165716	Eies av: 961056268
Bransjenr. (NACE-kode): 10.202 - Frysing av fisk, fiskefileter, skalldyr og bløtdyr	

Kontrollert enhet

Navn: Nova Sea AS avd. industri	Anleggsnr.: 1834.0001.01
Kommune: Lurøy	Fylke: Nordland
Anleggsaktivitet: Fiskeforedling	
Tillatelse gitt: 19. desember 2016	Sist endret:

2. Bakgrunn for revisjonen

Revisjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Revisjonen er en del av Statsforvalterens risikobaserte industritilsyn for i år.

Revisjonen ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Revisjonstema

Overordnet helse- miljø og sikkerhet (HMS):

- målsettinger for HMS i bedriften
- organiseringen av HMS-arbeidet, herunder opplæring
- kartlegginger og risikovurderinger med tilhørende handlingsplaner for tiltak
- rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge avvik

Forhold som angår det ytre miljø:

- utslipp til vann
- avfallshåndtering
- oppfølging av vilkår i tillatelse datert 19.12.2016

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under revisjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Revisjonen ble gjennomført 19. – 26. august 2022 og omfattet granskning av dokumentasjon, åpningsmøte, intervjuer, befaring på anlegget og sluttmøte på Teams.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under revisjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under revisjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter revisjonen

Nova Sea AS avd. industri plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Statsforvalteren skal kunne avslutte saken, må Nova Sea AS AS **innen 1. november 2022** sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ber også om at dere gir en redegjørelse for hvordan anmerkningene er vurdert, eventuelt hvordan de vil bli fulgt opp

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (sfnopost@statsforvalteren.no) til Statsforvalteren i Nordland.

4. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 2. mai 2022. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Statsforvalteren i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil Nova Sea AS avd. industri bli ilagt et gebyr på kr 52 500,- for revisjonen, jf. forurensningsforskriften § 39-8. Dette tilsvarer gebyrsats 5 for flerdagstilsyn. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser ellers til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jf. §§ 28 og 29 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren i Nordland. Statsforvalteren vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

5. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Statsforvalteren i Nordland (jf. offentleglova) og på våre nettsider.

6. Avvik

Vi fant følgende avvik i revisjonen:

Avvik 1

Virksomhetens merking og sikring av farlig avfall er ikke fullstendig gjennomført.

Avvik fra:

Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) kap. 11 Farlig avfall § 11-5.

Kommentarer:

Avfallsforskriften § 11-5 stiller krav om forsvarlig oppbevaring av farlig avfall. I paragrafens 2. ledd er det spesifisert at farlig avfall ikke skal blandes med annet avfall og at ulike typer farlig avfall ikke skal sammenblandes. Dette innebærer at hver type farlig avfall må være merket og lagret i separate beholdere/plasseringer. Salten Nova Sea AS avd. industri har en konteiner avsatt til mellomlagring av farlig avfall. Da vi inspiserte denne konteineren, inneholdt den flere godt merkede beholdere for forskjellige typer farlig avfall, men også farlig avfall som ikke var merket. Det umerkede farlige avfallet bestod av tre tønner med spillolje og en kasse med diverse malingsspann og spraybokser (figur 1).

For å sikre at ulike typer farlig avfall ikke sammenblandes må hver type farlig avfall være merket, helst med kode (såkalt EAL-kode) og beskrivelse fra den europeiske avfallslisten¹. Merkingen kan være på den enkelte beholder eller på avgrensede plasseringer i avfallslageret.

Bestemmelsene om forsvarlig oppbevaring i avfallsforskriftens inkluderer også krav om nødvendige tiltak for å unngå fare for forurensning eller skade på mennesker eller dyr². Dette innebærer at lagersted for spillolje og annet flytende farlig avfall må være sikret mot lekkasje. Konteineren hos Nova Sea AS avd. industri hadde ikke oppsamlingsrom under gulv som kunne samlet opp eventuelle lekkasjer av spillolje eller annet flytende farlig avfall. Tønnene med spillolje var heller ikke plassert på oppsamlingskar.

Figur 1. Umerket farlig avfall. Tønner m spillolje ikke sikret mot lekkasje.

¹ Den europeiske avfallslisten (EAL) er gjengitt i vedlegg 1 til avfallsforskriftens kapittel 11.

² Avfallsforskriften §11-5 første ledd.

Avvik 2

Virksomhetens program for måling og beregning av utslipp har noen mangler.

Avvik fra:

Utslippstillatelse for Nova Sea AS avd. industri av 19.12.2016, vilkår 11.1.

Kommentarer:

Utslippstillatelsens vilkår 11.1 krever at virksomhetens dokumenterte internkontroll skal inkludere et program for måling og beregning av utslipp. Nova Sea AS avd. industri har internkontrolldokumenter som omtaler hvilke prøver som skal tas, tidspunkt for prøvetaking og metodebeskrivelse for prøvetaking av prosessvann til ekstern analyse. Dokumentasjonen oppfyller imidlertid ikke alle kravene som utslippstillatelsen setter til programmet for måling og beregning av utslipp.

Nova Sea AS avd. industri har en utslippstillatelse med grenseverdier for støy (vilkår 5). Støy er også nevnt i første avsnitt i vilkår 11.1 om måling og beregning av utslipp. Av dette følger det at virksomhetens program for måling og beregning av utslipp også må dokumentere hvordan bedriften kontrollerer at disse grenseverdiene for støy blir overholdt. Hvis det ikke er behov for å kontrollmåle støyen, må dette være nevnt og nærmere begrunnet i måleprogrammet.

Vilkåret sier at målinger og beregninger skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp. Programmet skal blant annet beskrive beregningsmodeller og utvelgelse av måleperioder. Vi savner derfor en begrunnelse for antall måleperioder per år og en beskrivelse av hvordan årlig utslipp og utslipp per tonn produkt skal beregnes. Videre bør det være begrunnet hvorfor prøvene for fettinnhold ikke tas mengdeproporsjonalt over tre dager.

Vilkåret sier også at bedriften skal vurdere usikkerheten i målingene. Disse vurderingene bør være dokumentert i måleprogrammet. Usikkerheten i målingen av fettinnhold er spesielt viktig å vurdere, siden disse prøvene i praksis tas som stikkprøver (tas ikke mengdeproporsjonalt).

Avvik 3

Virksomhetens rapportering til Statsforvalteren har noen mangler.

Avvik fra:

Utslippstillatelse for Nova Sea AS avd. industri av 19.12.2016, vilkår 8.3, 11.1 og 11.2.

Kommentarer:

Utslippstillatelsen nevner en rekke størrelser og opplysninger som skal tas med i bedriftens årlige egenrapportering via Altinn.

I forbindelse med revisjonen har vi blitt oppmerksomme på at rapporteringsskjemaet i Altinn mangler felter for noen av tallverdiene som skal rapporteres. Dette skyldes ufullstendig registrering av utslippstillatelsens vilkår fra vår side, noe vi bare må beklage. Den ufullstendige registreringen har ført til at rapportøren ikke har fått opp alle de ferdige rapporteringsfeltene som er forutsatt i Miljødirektoratets veileder (vilkår 11.2 sier at rapporteringen skal skje i henhold til Miljødirektoratets veileder til bedriftenes egenrapportering).

I det følgende vil vi nevne alle avvik vi har funnet mellom faktisk rapportering og rapporteringskrav i tillatelsen, også for størrelser som har manglet felt i rapporteringsskjemaet. Vi anmerker også at Nova Sea AS avd. industri ikke har varslet Statsforvalteren om at det har vært mangler i rapporteringsskjemaet. Rapporteringssystemet har også kommentarfelt og mulighet for vedlegg, noe som gjør at det uansett har vært mulig å rapportere alle etterspurte størrelser.

Spesifikt energiforbruk

Vilkår 8.3 krever at spesifikt energiforbruk skal beregnes og rapporteres årlig. Spesifikt energiforbruk er størrelsen som viser hvor energieffektiv produksjonen er, altså hvor mye energi som brukes for hvert tonn slaktet laks. I og med at bedriften har rapportert både slaktemengde og energiforbruk, har Statsforvalteren i prinsippet mottatt opplysningene som skal til for å beregne det spesifikke energiforbruket. Vilkåret er satt for at virksomheten selv skal være oppmerksomme på energieffektiviteten. Det er derfor et krav at virksomheten selv beregner spesifikt energiforbruk og rapporterer resultatet av beregninga. I intervjuene kom det fram at bedriften har beregnet kvartalsvise tall for energiforbruk per tonn slaktet laks og at det også har blitt vurdert hva som forårsaker variasjoner i spesifikt energiforbruk. At tallene ikke har blitt rapportert til Statsforvalteren blir dermed en ren formalfeil. Verdien skulle egentlig vært rapportert i egenkontrollrapportens tabell 2.1 (Rammekrav). Vi har nå korrigert registreringen av tillatelsen slik at feltet vil komme opp når det skal rapporteres for 2022.

Spesifikke verdier for vannforbruk, utslipp av fett/oljer, KOF/BOF5, nitrogen og fosfor

Vilkår 11.1 sier til slutt i andre avsnitt: *Vannforbruk, utslipp av fett/oljer, KOF/BOF5, totalt nitrogen og totalt fosfor per tonn produsert laks skal beregnes og rapporteres.* Disse størrelsene har ikke blitt rapportert, og det har heller ikke vært felter i skjemaet for dette. Vi har korrigert registreringen av tillatelsen slik at spesifikt vannforbruk ved neste rapportering kan legges inn i tabell 2.1 (Rammekrav), mens spesifikke tall for utslipp til vann kan rapporteres i tabell 2.2.

Utslipp av restklor

I vilkår nr. 1 – Produksjonsrammer – er det satt en grenseverdi for utslipp av restklor på 1,89 kg/time. Nova Sea AS avd. industri har kun rapportert årlig utslipp (oppgitt som *klorid*, det korrekte er *Aktivt klor generert fra sjøvann...*). Det mangler dermed rapportering for mengde per time, der det er satt en grenseverdi. Også her har det manglet rapporteringsfelt i tabellen for utslipp til vann, dette er nå korrigert fra vår side.

Manglende informasjon om usikkerhet

Utslippstillatelsens vilkår 11.2 (tredje avsnitt) sier at bedriften i forbindelse med rapportering

skal *angi og kommentere usikkerheten i datamaterialet*. Usikkerhet oppstår både i form av måleusikkerhet (som normalt oppgis fra laboratoriet) og usikkerhet knyttet til om man får til å ta en representativ prøve. Hvis årlig utslipp skal beregnes ut fra noen få prøver, er det avgjørende at prøvene er representative for utslippene som foregår i periodene der det ikke er gjort målinger. Antall prøveperioder og variasjon mellom prøver tatt på forskjellige tidspunkt gir grunnlag for å vurdere hvor stor usikkerhet som kan forventes i tallene for årlig utslipp.

Manglende rapportering av ulovlig forurensning

I intervju fikk vi beskrevet at det, også i 2021, har forekommet hendelser med overløp fra prosessvannskummer, slik at noe prosessvann har gått urensset til sjø. Utslipp som foregår på andre måter enn det som er forutsatt i tillatelsen er regnet som ulovlig forurensning. Hvis det også er en forurensning av betydning, så dreier det seg om akutt forurensning. Begrepene *akutt forurensning* og *ulovlig forurensning* er definert og forklart nærmere i Miljødirektoratets veileder til egenkontrollrapportering³.

Vi har forstått det slik at det har vært flere overløpshendelser med utslipp til sjø etter at tillatelsen ble gitt i 2016. I disse tilfellene skulle dere svart «Ja» på rapportskjemaets spørsmål om ulovlig (eller eventuelt akutt) forurensning i foregående år.

7. Anmerkninger

Anmerkning 1

Anlegget har ikke målere som kan gi tilstrekkelig spesifiserte data om strømforbruk. Slike data er et nødvendig grunnlag for et godt system for energistyring og energieffektivisering.

Kommentarer:

I utslippstillatelsen er det i vilkår 8.1 (Energistyringssystem) satt krav om at bedriften skal ha *et system for kontinuerlig vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv produksjon i anleggene*.

Målinger av energibruken i anleggets forskjellige prosesser er en viktig forutsetning for systematisk energistyring og effektivisering. Virksomheten har et energistyringssystem, men vi anmerker at systemet kunne fungert bedre om anlegget hadde bedre målinger av hvordan energien brukes.

Enova tilbyr veiledning/nettkurs til små og mellomstore bedrifter som ønsker å komme i gang med energiledelse⁴. Vi viser også til informasjon om energiledelse hos Standard Norge (NS-EN ISO 50001).

³ <https://www.miljodirektoratet.no/publikasjoner/2014/februar-2014/veiledning-til-egenkontrollrapportering/>

⁴ <https://www.enova.no/kunnskap/introduksjon-til-energiledelse/>

Anmerkning 2

Fra et forurensningsmessig synspunkt burde spill/avskjær på gulv i større grad samles opp i stedet for å føres inn i avløpssystemet.

Kommentarer:

Et grunnleggende prinsipp for å begrense utslipp til vann er å begrense produksjonen av avløpsvann. I utslippstillatelsens vilkår 3.3 heter det at utstyr og rutiner *skal innrettes slik at avløpsvann i minst mulig grad oppstår*. <...> *Ved rengjøring av maskiner, gulv o. l. skal det tas sikte på å fjerne mest mulig av fast materiale ved feiing, skraping osv. uten bruk av vann.*

I intervju fikk vi forklart at alt som havner på gulvet (unntatt hel fisk og hele fileter) tas ned gjennom avløpsanlegget, der det blir filtrert ut og ender opp som kategori 2 ensilasje. Under befaringen var vårt inntrykk at dette dreier seg om en betydelig mengde organisk materiale. Hvis større andel av spill og kapp kunne samles opp direkte, ville mindre vann blitt forurenset av kontakten med dette materialet. Vi forstår det som at hygienehensyn taler for å begrense hva som tas opp fra gulvet. Ut fra de forskjellige hensyn som må tas, kan vi ikke med sikkerhet påstå at det vil være praktisk mulig å samle opp mer fast materiale fra gulvet uten bruk av vann. Vi kan dermed ikke konkludere med at vilkår 3.3 er brutt. Det kan også være at utslippet er så dominert av fiskeblod (blod fra utblødningstanken fanges ikke opp av filtrering og fettutskiller) at tiltak rettet mot søl på gulvet ikke vil gi noen merkbar reduksjon av utslippet. Vi minner uansett om plikten til å redusere forurensning så langt som mulig (vilkår 2.3).

Anmerkning 3

Rutiner/prosedyrer for håndtering av farlig avfall bør nevne kravet om årlig innlevering.

Kommentarer:

Vi har sett på prosedyren «Avfallshåndtering industri», der det er spesifisert hvilke typer farlig avfall som oppstår i virksomheten, hvor/hvordan dette skal lagres, at deklarerung utføres av Retura HAF, hvem som bestiller henting, og at det skal hentes *ved behov*. Vi anmerker at prosedyren også burde nevnt/ivaretatt kravet om årlig innlevering (avfallsforskriften § 11-8).

8. Andre forhold

Plikt til å levere plan for mottak av avfall fra skip

Vi viser til e-post til Statsforvalteren av 12.5.2021 fra Nova Sea v/Maren Elise Nyberg. Som det står i e-posten, ble saken om avfallsplan for kaier tilknyttet Nova Sea da satt på vent. Vi beklager at vi ikke har rukket å følge opp dette før nå.

Vi regner Nova Sea AS avd. industri som havneansvarlig for kaia ved slakteriet, noe som gjør at dere er pliktige til å levere inn plan for mottak av avfall fra skip i henhold til forurensningsforskriftens § 20-6. Vedlegg 1 til forurensningsforskriftens kapittel 20 gir en grei oppsummering av kravene til innhold i planen. Vi har også lagt ved en mal for slik plan.

Dere bør vurdere å levere en felles avfallsplan for alle kaier som driftes av Nova Sea AS. Muligens kan det være hensiktsmessig å gå sammen med andre havneansvarlige og lage en plan som også omfatter industrikaia på Lovund.

Utslippsgrense for restklor

Det ble i et av intervjuene nevnt at det i enkelte tilfeller har vært krevende å overholde utslippsgrensen for mengde restklor (1,89 kg/time) og samtidig oppfylle kravene til desinfisering. Dere nevnte også at enkelte andre lakseslakteri har utslippstillatelser uten grenseverdi for restklor fra desinfeksjonsanlegget. Vi ser at denne grenseverdien er fastsatt ut fra hva dere søkte om i søknad fra dere av 10.8.2015. Hvis dere sender søknad om en enkel endring av utslippstillatelsen på dette punktet, kan vi eventuelt vurdere å åpne for et noe større utslipp av restklor.

9. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for revisjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Statsforvalteren

Innsendt dokumentasjon:

1. Org. kart industri
2. Opplæringsprosedyre for industrien
 - a. Skjema: «Opplæringsrapport»
3. Risikovurderinger Nova Sea
 - a. Prosedyre «Metode for risikovurdering»
4. Prosedyre «Avvik og forbedringsforslag»
5. Prosedyre «Ledelsens gjennomgang»
6. Prosedyre «Avfallshåndtering industri»
7. Prøvetakningsplan eksterne prøver 2022
8. Metodebeskrivelse: Prosessvann til ekstern analyse – kjemisk, fett og olje
9. Risikovurderinger ytre miljø Nova Sea industri
10. Egenkontrollrapport 2021 - Nova Sea AS avd industri

Dokumentasjon fremlagt under revisjonen:

- Bærekraftstrategi Nova Sea mot 2030

Annen innhentet dokumentasjon:

- Bærekraftsrapport 2021 – Nova Sea AS
- Deklareringer av farlig avfall fra Nova Sea AS avd. industri

10. Deltakere

Navn	Funksjon	Åpningsmøte	Intervju	Befaring	Sluttmøte
Nova Sea AS avd industri					
Tom Erik Aasjord	adm. dir. Nova Sea AS	X	X		X
Borkur Arnason	fabrikksjef	X	X		
Kari Marte Krane	hygieneleder	X		X	X
Brynjulf Kristensen	kvalitetskoordinator verdikjede	X	X	X	X
Asgeir Nergård	arbeidsleder	X	X		X
Per Jørgen Bossnes	teknisk leder	X			X
Nils Johan Jensen	produksjonsleder	X			
Stian Amble	Leder for fôr og bærekraft		X		
Statsforvalteren i Nordland					
Espen Henriksen	revisjonsleder	X	X	X	X
Linda Mikkelsen	revisor	X	X	X	X